

dříví za účasti příslušného hajného. Rovněž jest zjištěno, že obžalovaný místo příslušejícího mu dvoumetru č. 1704/2 odvezl si bez intervence hajného ve zlodějském úmyslu 3 metry jiného dříví, označené číslu 267, 268, 269. Že tu nelze mluvit o kvalifikované krádeži dříví ve smyslu §u 174 II d) tr. zák. vyplývá z této úvahy: Vyšší trestnost krádeže dříví z lesa hájeného (ohrazeného) má svůj důvod nikoliv v povaze krádeže, nýbrž v úvaze, že souvislý, velký les, který nikdy nelze dokonale střežiti, potřebuje větší ochrany. Tato zvýšená ochrana lesního majetku, poskytnutá vlastníku lesa, odpovídající jeho vůli (a projevující se v přísnějším trestání krádeží, spáchaných v hájeném lese), nemůže mít místa tam, kde se krádeže dříví dopouští osoba, která se v něm nalézá s dopuštěním a vůlí vlastníka. Vůči takové osobě nemají obvyklé způsoby hájení (ploty a příkopy), které mají zabrániti neb aspoň stížiti pachateli krádeže bezprávné vniknutí do lesa a odnášení dříví žádného významu. Bylo proto, ježto obžalovaný vstoupil do lesa na základě výslovného zmocnění lesní správy, vyloučiti z napadeného rozsudku zločinnou kvalifikaci krádeže podle §u 174 II d) tr. zák.

Čís. 2041.

Ke skutkové podstatě zločinu vydírání ve smyslu §u 98 b) tr. zák. se nevyžaduje ani, by pachatel svým činem získal skutečně nějaký hmotný prospěch, ani, by jednal za tím účelem, aby si takový prospěch zjednal.

Jest lhostejno, že osoba soukromá chtěla si jednáním, spadajícím pod § 98 písm. b) tr. zák. opatřiti doklady za účelem trestního oznámení.

(Rozh. ze dne 3. července 1925, Zm II 105/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 5. prosince 1924, jímž byl obžalovaný Eduard S. podle §u 259 čis. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločin vydírání podle §u 98 b) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Oprávnění nelze upřiti zmateční stížnosti, pokud, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čis. 9 a) §u 281 tr. ř., namítá, že názory, které bránily nalézacímu soudu dospěti k přesvědčení o subjektivní vině obžalovaného, jsou právně mylny. Těžiště rozsudkového závěru, dle něhož obžalovaný neměl úmyslu, vyžadovaného k subjektivní skutkové podstatě zločinu vydírání, spočívá zřejmě ve zjištění, že obžalovaný nejednal za tím účelem, by si získal nějaký prospěch, při čemž ono zodpovídání se obžalovaného, jemuž soud uvěřil a dle něhož obžalovaný neměl úmyslu, vydírati peníze, a na němž je zbudováno posléz uvedené zjištění rozsudkové, pojímá rozsudek zcela nepochybně v ten rozum, že obžalovaný nezamýšlel peníze, které na L-ovi žádal, v případě, že by

mu je tento byl skutečně zaslal, podržeti pro sebe. Těsná souvislost, v níž rozsudek zjišťuje jednak nedostatek úmyslu obžalovaného, získati si nějaký prospěch, a současně i nedostatek jeho vědomí hmotného bezprávní činu, dovoluje souditi, že k přesvědčení o nedostatku tohoto vědomí dospěl nalézací soud jen proto, že neshledal prokázaným úmysl obžalovaného, získati si činem nějaký (osobní, zejména hmotný) prospěch. Zmateční stížnost namítá však správně, že zákon nežádá ke skutkové podstatě zločinu vydírání, by pachatel svým činem získal skutečně nějaký hmotný prospěch. Dlužno arci dodati, že stejně nevyžaduje se ani, by pachatel jednal za tím účelem, by si nějaký takovýto prospěch zjednal, jak mylně za to má nalézací soud. Správnost názoru tu vysloveného podává se prostě z doslovu, zákonné definice zločinu v §u 98 tr. zák. a nedotýká se jí ani ustanovení druhého odstavce §u 100 tr. zák., podle něhož ovšem vyšší sazba trestní nastupuje mimo jiné také v případech, v nichž škoda, kterou bylo hrozeno, nebo která by vzešla z vynucovaného plnění, dopuštění nebo opomenutí, převyšuje 2000 Kč, pokud se týče 600 Kč. Jednak nekryje se se škodou, hrozící z trestného činu, vždy zároveň již také pachatelův prospěch, jednak jsou možny případy vydírání, v nichž snaha, docílití pro pachatele osobního prospěchu, a skutečné docílení takovéhoho prospěchu buď zůstávají dle záměru samotného pachatele stranou nebo jsou dokonce za daného stavu věci přímo vyloučeny.

V rozsudku jest sice dále ono zodpovídání se obžalovaného, jemuž soud uvěřil a které učinil věcným podkladem svých zjištění, uvedeno v ten rozum, že obžalovaný psal dopisy, by měl od L-a v ruce doklady, jichž chtěl použití k oznámení, a že tak učinil jen proto, by dostal písemný doklad. Ve své celistvosti, zejména ve spojení s obhajobou obžalovaného, dle níž by v případě, kdyby mu byl L. peníze zaslal, by si jich nenechal, a vzhledem na obsah dopisů nelze však ono zodpovídání se obžalovaného a tedy ani na něm zbudované zjištění rozsudkové chápati jinak, než že obžalovaný zamýšlel si ony doklady zjednatí od L-a ve způsobě peněz, o jich zaslání ho v dopisech žádal. Zmateční stížnost je opět v právu, již pokud vyslovuje všeobecně právní názor, že při zločinu vydírání směřuje úmysl pachatele k tomu, by vůle jiného byla protiprávním skutečným násilím nebo pohrůžkou donucena k nějakému plnění, dopuštění neb opomenutí, a to k takovému, na něž pachatel nemá vůči napadenému, ohroženému právního nároku. Vzhledem na projednávaný případ zdůrazňuje zmateční stížnost případně, že obžalovaný neměl práva, vynucovati na L-ovi důkazy, doklady, o nichž je řeč v rozsudku. Obžalovaný jest dle rozsudku staničním mistrem a sám rozsudek spatřuje v něm v poměru k věci, tvořící předmět trestního případu, zřejmě pouhou osobu soukromou. Podle §u 86 tr. ř. jest ovšem každý, kdo nabude vědomostí o trestném činu, který stihati jest z moci úřední, oprávněn, jej oznámiti. Tím je však toto všeobecné zákonné oprávnění, pokud jde o osoby soukromé, vyčerpáno, nedostává se jim těmto osobám zejména práva, by důkazy, které by snad mohly vésti k usvědčení pachatelovu, sbíraly způsobem, který sám se příčí zákonu. I úřadům, povolaným dle zákonných a jiných předpisů, by pátraly po trestných činech a jejich pachatelích a opatrovaly důkazy, sloužící k jejich zjištění a usvědčení, vymezeny jsou v tom ohledu přesné hranice,

tkvící zejména v ústavou zásadně zaručené ochraně svobody každého občana republiky, zejména jeho svobody osobní a majetkové. § 25 tr. ř. zapovídá bezpečnostním orgánům jakož i všem veřejným úředníkům a zřízencům pod nejpřísnějším trestem mimo jiné, sváděti podezřelého tajně zjednanými osobami k doznáním, která by pak měla býtí dodána soudu; §em 200 tr. ř. zakázáno je i vyšetřujícímu soudci dávatí obviněnému otázky neurčité, temné nebo takové, které připouštějí několicerý smysl, jmenovitě otázky kaptiosní a suggestivní, a nelze obžalovaného podle druhého odstavce §u 245 tr. ř. ani při jeho výslechu v hlavním přeličení přidržovati k tomu, by zodpovídal otázky jemu kladené. Tím méně přípustno je nutiti podezřelého neb obviněného, by se přiznal nebo byl nápomocen ku zjednávání důkazů jej usvědčujících, a podléhá i veřejný úředník (vrchnostenská osoba), počínající si při tom způsobem, zakládajícím skutkovou podstatu některého činu trestného, stihání podle příslušných předpisů trestních. Zvýšenou měrou je tomu tak, pokud jde o osoby soukromé, jímž lze, jak shora dovedeno, tím méně přiznati právo, by důkazy, které by mohly vésti k pachatelovu usvědčení, sbíraly způsobem, přičícím se zákonu. Přichází tudíž jednání obžalovaného jako zločin vydírání v úvahu i v tom případě, zamýšlel-li si opatřiti od L-a peníze iako doklady, jichž by byl chtěl použiti k oznámení, a minil-li předati záležitost úřadům. Je proto zmateční stížnost v právu, označujíc jako nerozhodné, jak hodlal obžalovaný s tím, co by byl na L-ovi získal, naložiti po spáchaném vydírání, a vyslovujíc názor, že trestný čin byl obžalovaným spáchán (dokonán) již tím, když v úmyslu, vynutiti na jmenovaném zaplacení, zaslal mu dopisy, v nichž mu vyhrožoval ublížením na cti, a když ohrožený zvěděl jednak o této vyhrůžce jednak o účeli sledovaném již obžalovaným.

Čís. 4042.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

Pojem »jinakého rozšiřování« (§ 18 čís. 2 zákona) předpokládá neveřejný způsob sdělování, který způsobí a o němž pachatel ví, že se jím dostává zpráva k vědomosti většího počtu osob individuálně neurčitých, při čemž nezáleží na tom, došla-li zpráva svého rozšíření ve větším či menším okruhu územním.

Sdělena-li zpráva jen jedné osobě (několika málo osobám), byla »rozšiřována« jen tehdy, uvědomil-li si sdělovatel v době sdělení, že zpráva nezůstane omezena na osobu (osoby), jíž ji sdělil, nýbrž že vnikne činností této osoby (osob) v širší kruh obecnstva.

(Rozh. ze dne 7. července 1925, Zm I 378/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského jako nalézacího soudu v Chebu ze dne 6. dubna 1925, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem podle §u 18 čís. 2 zákona na ochranu republiky, zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.